

Pris: 10 kr

Att lyckas med din Gräsmatta

Vid köp
erhåller du
broschyren
gratis.

www.blomsterlandet.se/

INNEHÅLL Gräsmattan är nästan ett måste i våra trädgårdar. Den utgör det levande golvet i trädgårdens rum, den ger ett skönt avbrott till buskage och rabatter och den ger möjligheter till både ro och lekar.

**Blomster
Landet**
Låt dig inspireras

Allas dröm kan förverkligas!

Låt den inte bli en mardröm!

Tidig morgon. Bara fötter i mjukt, daggvått gräs. Din dröm? Eller drömmer du om lek och støj, fotboll och krocket med barn och farfar?

Kanske är din dröm ett smaragdgrönt smycke, ogräsfritt, fint kanthugget och med blomster runtom?

Sätt dig i förväg in i vad en gräsmatta kräver av arbete med att klippa, vattna, gödsla, ja, sköta den så att den håller sig fin. Så blir det ingen överraskning – bara en njutning.

Att anlägga en gräsmatta

Du anlägger en gräsmatta, som

ska finnas i många år framöver. I fint skick. Ju noggrannare du är desto bättre blir resultatet. Och viktigast av allt är, hur väl du förbereder jorden, hur du anlägger mattan, att du sår rätt frö och sedan hur du sköter den.

Man brukar säga att 90% av arbetet ska läggas på förarbetet, beredningen, resten på "det roliga", det som syns.

Tag reda på hurdan jord du har

Lerjord kan du forma i handen, nästan rulla till strängar. Sandjord smulas sönder, faller isär. Om du är noggrann tar du också reda på jordens pH-värde. antingen

du skickar iväg ett prov för analys eller själv gör en mätning med pH-mätare. Detta för att du lättare ska kunna gödsla rätt.

Kanske börjar du anlägga gräsmatta, där det ännu är råmark eller åker. Gräs trivs bäst i lucker, näringsrik jord och på en ljus plats.

Att försöka få en fin gräsmatta på en hårdpackad, dåligt dränerad jord i skuggan, är nästan omöjligt. Detta gäller även för färdigräsmatta, som kräver lika mycket förberedelser som den du sår. Skillnaden är att den färdiga kan du gå på och använda tidigare än den frösådda.

Att jordfräsa, vattna och rensa bort ogräs

Fräs upp – eller gräv, om ytan är liten – den markerade jordbiten minst en decimeter ner. Vattna efter det. Nu gror många ogräsfrön, och de små plantorna kan du hacka upp efter några dagar. Ge dig tid att göra den här proceduren en gång till, det har du igen. Du får upp mycket mer ogräs, när du kan ta allt på en gång. Annars får du rensa ogräs mellan de tunna grässtråna – och det tar tid.

Att förbättra jorden

Nu är det dags att förbättra jorden. Matjordsskiktet bör vara en decimeter djupt eller mer. Köp till, om det behövs.

Gräs trivs bättre på sandig jord än på lerjord, så täck med ett minst 5 cm tjockt lager av mulljord och lika mycket sand eller grovt grus på "normaljord". På lerjord krävs mer grus. Snåla inte med jordförbättringen! Fräs ner och blanda väl.

Att gödsla och kalka

Nu ska du också blanda gödsel och kanske kalk i jorden. Om du har kompost, kan du använda den, men tänk på, att i den finns

det oftast mycket ogräsfrö – mer arbete!

Välbrunnen stallgödsel, egen eller från säck, eller Algomin, som både gödslar och kalkar fräser du ner. Algomin är i grunden en koralalg, en brunalg, ett helt naturligt medel. Du kan också grundgödsla med ett allsidigt fullgödselmedel som exempelvis NPK .

Kalka inte mer än nödvändigt. Gräs trivs bäst i jord med ett pH-värde på 6.0–6.5. Här kommer en pH-mätare väl till pass! Sådana finns i Blomsterlandet – en god investering.

Kalk är långtidsverkande och det förbättrar gräsrotternas förmåga att ta upp kväve, fosfor och kalium.

Effektkalk är mycket porös, vittrar lätt och avger kalcium och magnesium till jorden utan att chockhöja pH-värdet.

Gödselmedel och kalk finns i många variationer och av skilda varumärken.

Varför olika gräsfrön?

Att jämna ut, kratta och plocka

Se till att gräsmattan sluttar svagt från huset – inte mot det.

När du fräst jorden, har du med säkerhet rivit upp rötter och stenar, som du bör ta bort.

Kanske har nu underlaget blivit ojämnt, fastare här, mjukare där. Där det är mjukt, kommer jorden att sjunka och vatten att samlas. Sådana mjuka fläckar drar du över med vält eller trampar ner, om ytan är liten. Fyll på med jord och upprepa utjämningen.

Kratta nu ytan väl – jordytan ska se ut som om den vore sållad. Ju mer du plockar bort desto finare gräsmatta får du. För att få bort eventuella luftfickor, kan du nu dra med vält över ytan. Eller trampa ner den, om den är liten. Gå med täta steg, först på det ena hållet sedan tvärs över, precis som när du vältrar. Kratta sedan över hela ytan, så att den blir lucker och lämplig att så i.

Att välja gräsfrö

Du har naturligtvis redan bestämt dig för, vad din gräsmatta ska användas till och utifrån det väljer du en lämplig fröblandning. Sådana finns det många!

För lek, spel och stoj

Du, som har tänkt använda gräsmattan som lek- och spelplats, vill säkert snabbt få gräsmattan klar, du väntar otåligt. Här krävs ett robust gräs, som tål att slitas på, och som gror och etablerar sig fort. Dessutom bör det ha god vinterhärdighet, så att vårens lekar fort kan komma igång. Om fröet gror fort, växer också gräset fort, vilket betyder att det behöver klippas – en hel del.

Klippt sällan och ändå fint

Du, som inte är särskilt glad för att klippa gräs, du väljer en annan gräsmatta. En som växer långsamt och som inte kräver samma om-

sorg och arbete, som många andra. En som inte växer mycket på höjden, inte ser ovårdad ut som oklippt utan mer som en naturlig grönska. Tål den torka och klarar skuggiga lägen ganska bra, är det ett plus. Och vilket fint underlag den blir till en blomsteräng – om du skulle vilja anlägga en sådan. Sådana gräsfröblandningar finns!

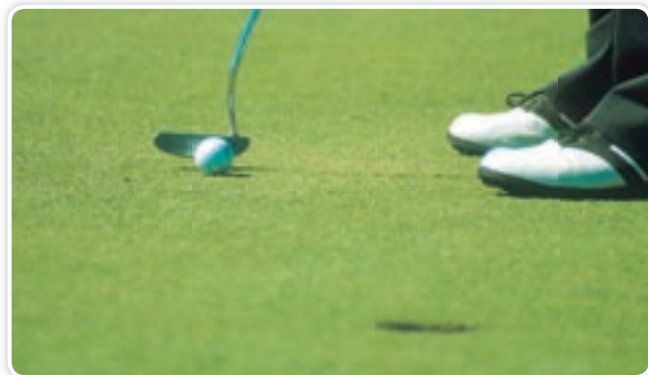
En riktig paradmatta

Du vill kanske ha en tät och exklusiv gräsmatta mest "til lyst", eller en paradmatta, som också tål aktiviteter?

Du väljer en blandning, som startar långsamt, tar tid på sig att komma igång men som utvecklas väl, blir tät och håller mycket hög kvalitet. Den kan verkligen bli något alldeles extra. Gräset tål att torka och att slita på, är vinterhärdigt och står emot sjukdomar, vilket är en fördel – särskilt i norra delarna av landet.

Tät, jämn och skön

Vill du tävla inte bara i golfspel utan också med golfbanans gräs? Då väljer du en sk golfblandning, som blir den perfekta villagräsmattan, tät och jämn. Trivs även i lätt skugga och tål att klippas till låg höjd tack vare den stora delen rödsvingel.

Under trädens grönska

Om din gräsmatta skuggas av stora träd eller höga och täta häckar, väljer du en specialblandning för skuggiga lägen. Den fröblandningen växer även där det tidigare inte gått att ha gräs. Den kommer igång sent, växer långsamt och behöver därmed inte klippas ofta. Den klarar normalt slitage.

Att så

Du kan så gräsmatta praktiskt taget när som helst men undvik högsommaren, när solen är stark och värmen hög. Den allra bästa såtiden är på sensommaren, i augusti. Då är jorden varm och då kan man utnyttja nätternas dag till att hålla fröna fuktiga. Välj en vindstilla dag med regn i sikte för Den Stora Sådagen.

Att så med såmaskin eller spridarvagn är ett bra sätt att få jämn spridning på fröet. Om du inte har en sådan, kan du göra så här. Markera på jorden med t ex bamukäppar en bit på 1 x 1 meter. Läs på förpackningen hur mycket frö, som går åt år per m², sprid ut det. Nu ser du hur tätt du ska så. Se till att få spridning på fröna, så att de verkligen ligger jämnt fördelade.

Nu ska fröna myllas ner. Det gör

du med en kratta och lätt hand eller med en gallervält.

Om regnet inte kommer, vattnar du rejält men fint, lätt och försiktigt.

Att lägga ut färdig gräsmatta

Förberedelserna till att rulla ut färdigt gräs är desamma som till sådd. Läs alltså ända fram till "Att så" och följ råden.

Viktigt är att hämta den beställda gräsmattan på bestämd tid och att inte vänta med att lägga ut den. Hopprullad ruttnar och möglar den fort.

Den första rullen rullar du ut utmed en rak kant. Så lägger du

ut en plankan eller annat plant att stå på, som fördelar din tyngd. Stå på plankan när du lägger ut nästa rad. Se till att skarvarna inte kommer bredvid varandra. Du lägger alltså raderna i förband, förskjutna från varandra som tegelstenarna i en mur.

Det kan finnas luftfickor, som måste bort. Tryck med en kratta till alla skarvarna, sedan du först fyllt ut med en blandning av torv och sand för att skarvarna ska växa ihop bättre.

Kör med en vält över gräsmattan så att den får kontakt med jorden. Vattna rejält men fint, lätt och försiktigt.

Vilken gräsmatta drömmar du om?

Få den med gräsfrö från **Weibulls**

Att sköta en gräsmatta

Ungefär sex veckors tid efter sådden kan du gödsla matan med ett medel avsett för ändamålet. Efter ytterligare sex veckor bör gräsmattan vara klar att använda.

Nu kan du gödsla med ett långtidsverkande medel, som håller gräsmattan i trim – det finns bra specialmedel.

Att klippa första gången

När gräset är 5-7 cm högt är det dags att klippa det. Det gör du med handgräsklippare så att inte de nya och ännu grunda rötterna slits upp. Samla upp klippet. Du kan gå på gräsmattan men vänta med att slita på den, tills rötterna är utväxta och fått rejält fäste.

Att fortsätta klippningen

Hur högt gräset ska vara är en smaksak och en ständig fråga. Klipp det, när det är 1-2 cm högre än du vill ha det och klipp aldrig ner det mer än 1/3, för då trivs mossan.

Kort klipp kan du låta ligga kvar, det blir härlig kvävegödsel till gräset.

Om gräset blivit för långt, klipper du ner det i omgångar.

Under sommaren, när gräset växer som mest, klipper du det en eller två gånger i veckan.

Att gödsla och kalka

När gräset blivit ca 5 cm högt är det dags att gödsla. Det gör du med något av alla de organiska och oorganiska fullgödselmedel som finns. Långtidsverkande gödselmedel är mer miljövänliga, ef-

tersom kvävet bryts ner långsamt och lakas inte ur till vattendrag och grundvatten.

Gräs trivs i jord med högt pH-värde, så du bör kalka med 3-4

års mellanrum.

Kalka helst på

hösten. Lätt-

tast att sprida

är kornad kalk.

Kalkmjöl och s k

effektkalk bryts ner

och verkar fortare.

Dolomitkalk inne-

håller magnesium,

som även har göds-

lingseffekt.

Läs på för-

packning-

arna, så

att du

gör rätt.

Att vattna

Vid långvarig tor-ka, faller gräsmattan i vila, den slutar växa, tappar färgen, blir brun. Man skulle tro att gräset är dött. Men när regnet faller eller det vattnas, får det liv igen. Du måste alltså inte vattna gräset för att hålla det vid liv. Men om du vill att gräsmattan ständigt ska vara grön, måste du vattna den. Du ger den rejäla givor med mellanrum. Skvättvattna inte! Vattna sent på kvällen eller natten och se till att gräset får minst 20-30 mm. Sätt ut en regnmätare för att kontrollera.

Slutsats: Ju mindre du vattnar gräset desto mindre växer det och ju mindre ofta behöver du klippa det. Ju grönare du vill ha det desto mer vattnar du och desto oftare måste du klippa.

Att toppdressa

Det kallas toppdress, när man sprider ett tunt lager av sand eller s k Toppdress eller Gräsmattedress över gräset, som är i full gång att växa. Det fyller ut håligheter och förbättrar jordens struktur så att nya frön lättare gror och nya skott slår rot. Du kan kratta eller borsta ner det i gräset.

Att vårstäda

När tjälen har gått ur marken och gräsmattan har torkat upp så att du kan gå på den, är det dags för en lätt vårstädning. Tag bort alla gamla löv och allt skräp, som gömts i snön.

Att ta bort mossa

Att slippa mossa i gräsmattan är inte lätt men ju kraftigare, friskare och starkare gräset

är desto mindre chans har mossan. Mossa trivs framför allt i fukt och skugga. Dressa med sand, klipp bort skuggande grenar, håll torr, så minskar den.

Mossa har inga rötter, kan inte suga näring från jorden utan lever av kvävet i luften. Den växer även vintertid i södra delarna av landet och därför ser gräsmattan ut som en mossmatta, innan gräset börjar växa.

Räfsa upp mossan med grov kratta, styv, av metall. Tag upp det hopkrattade efterhand och räfsa inte runt det, för bitar som du tappar blir början till nya "kolonier". Gör detta ofta, minst en gång i månaden.

Håll alltså gräset friskt och starkt, så segrar det över mossan.

Att laga, renovera och lufta

I kala eller skadade fläckar efter vintern sår du nytt frö. Luckra upp den gamla jorden i fläcken, fyll på med en blandning av t ex bark-mylla-sand och fördela det jämnt. Det finns flera slags reparationsgräs i småförpackningar. Det grovfort och kommer snart ifatt. Snåla inte! Håll fuktigt!

Ibland blir ytdräneringen försämrad, särskilt vid hårt slitage.

Om det gäller små ytor kan du lufta ytan genom att sticka ner en vanlig grep ca 15 cm och göra hål. Fyll dem med grov sand eller en blandning av jord och sand eller med torv, om det är sandjord. Till större ytor använder du en gräsluftare. Gör detta på hösten.

Att tolerera ogräs

En helt ogräsfri gräsmatta finns nog inte. Du måste acceptera att småogräs finns med och de gör säkert inte gräsmattan fulare. Tänk på små tusenskönor! Men maskrosor, tistlar, groblad och andra ogräs med stora blad bör du ta bort för att de inte ska skada gräset. Gräv upp dem eller tag upp dem med ett stickjärn.

Att försköna

Ojämna eller skadade gräskanter är inte vackert – trädgårdens skönhet naggas bokstavligen i kanten. Du kan kantskära gräsmattan med en snedställd, vass spade. Raka linjer efter en bräda, böjda efter en vattenslang. Vilket lyft!

För att gräset ska hålla sig "på sin kant", kan du sätta ner någon form av kant mellan

gräset och rabatten eller gången. Det finns färdiga längder av olika material och utseende i våra butiker. Det är bara att välja.

Att höststäda

Vid årets sista klippning kör du också över de löv, som ligger kvar och klipper sönder dem. Samla upp så mycket som möjligt. Den lilla mängd, som ligger kvar kan få ligga över vintern, den gör ingen skada.

Där gräsmattan känns mjuk kan det finnas mossa. Läs mer under rubriken Att ta bort mossa.

Att bota skador och sjukdomar

Om du gödslat och regnet uteblir, bör du vattna rejält så att inte gräset bränns. Minst 10 mm.

Isbränna kallar vi de skador som uppstår, när gräsmattan kvävs av is eller stillastående smältvatten på vårvintern. Hacka sönder isen

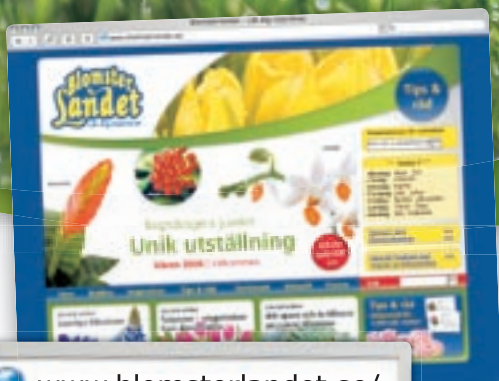
så att luften kommer till eller strö sand på den. Sanden värms fortare och påskyndar smältningen. Om skadan uppstått, måste du laga fläcken eller hjälpså den, så i nytt frö.

Snömögel är en svamp, som uppträder, om snötäcket ligger kvar länge. Tunna, runda fläckar, som ibland är överdragna med rosa flor. De kan växa ihop och täcka stor yta. Gräsplantorna dör. Gör rent och så nytt på våren eller försommaren.

Sorkar och mullvadar kan förstöra mycket. Sätt fällor, lägg ner illaluktande lavastenar eller kemiska preparat, som skrämmer iväg dem.

Häxringar orsakas av svampar, vars mycel väver sig igenom jorden och nästan tar död på gräset. Svampmycelet växer i ringens ytterkant och dör i mitten, därför blir ringen större och större. Svårbekämpad, ingen bot finns. Men svampen, oftast nejlikbrosksviuling, är heller inte farlig.

www.blomsterlandet.se/

Tips & råd

Välkommen till tips & råd

Detta är platsen för dig som vill veta mer om dina växter. Läs nya skötselråd och artiklar varje månad eller sök efter redan tidigare publicerad information.

Skötselråd

Vår informationscentral för 1000-tals växter. Kortfattade fakta som beskriver hur du får din växt att trivas bäst, var den härstammar från, korrekt namn och annan nyttig information.

Läsvärda artiklar

Fördjupa dina kunskaper med varierande fakta, lite historik och tips och trix. Sök inspiration att prova något nytt med dina växter i ditt hem.

Växtdoktorn

Hur vi än anstränger oss att hålla våra krukväxter friska och fräscha, kan de angripas av både sjukdomar och skadedjur. Hos växtdoktorn kan du reda ut vilka besvär din växt drabbats av.

Diskussionsforum

Vårt nya diskussionsforum är platsen för dina tankar, frågor och för din kunskap.

Varmt välkommen in och gör forumet till en självklar plats för intressanta diskussioner och sökandet efter inspiration.

www.blomsterlandet.se – Låt dig inspireras!

**Blomster
Landet**
Låt dig inspireras